

JADROVÉ ELEKTRÁRNE MOCHOVCE

PRÍRUČKA O OCHRANE OBYVATEĽSTVA

Príručka o ochrane obyvateľstva obsahuje potrebné informáciami, ktoré môžu byť užitočné vo chvíli, keď by ste počuli zvuk sirén a nešlo by o vopred ohlásenú alebo pravidelnú skúšku. Venujte informáciám v príručke pozornosť.

Bezpečnosť jadrovej elektrárne

Základný princíp bezpečnosti jadrových elektrární je založený na niekoľkonásobnom oddelení jadrových materiálov od okolitého životného prostredia systémom bariér. Cieľom bezpečnostných bariér je zamedziť úniku rádioaktívnych látok z primárneho okruhu do okolia. Pri poruchách chránia bariéry tzv. bezpečnostné systémy, ktoré sa uvádzajú do činnosti automaticky.

Bariéry:

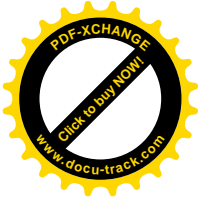
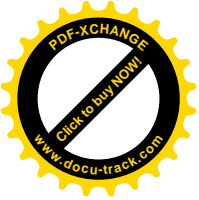
1. Keramická forma jadrového paliva – palivové tablety
2. Hermeticky uzatvorená kovová tenkostenná rúrka tvoriaca obálku jadrového paliva
3. Hermeticky uzatvorený tlakový systém primárneho okruhu + tlaková nádoba reaktora
4. Ocelevo – betónová ochranná obálka – kontejnment

V prípade poruchy budú rádioaktívne látky zadržané v kontejnmente. Spoľahlivosť každej bariéry je vysoká a pravdepodobnosť súčasného porušenia všetkých bariér s únikom rádioaktivity do okolia je veľmi nízka. Ak by aj napriek tomu takáto porucha („radičná udalosť“) vznikla, pri ochrane zamestnancov a obyvateľov sa bude postupovať podľa pripravených havarijných plánov, Ako a v akej koncentrácii by sa rádioaktívne látky pri radiačnej udalosti šírili mimo elektrárne, je ovplyvnené najmä vlastným priebehom udalosti na jadrovom zariadení, ako aj počasím v momente vzniku udalosti. Miera ohrozenia obyvateľov v okolí klesá s rastúcou vzdialenosťou od zdroja.

Ako sa chrániť pred rádioaktívnymi látkami

Pri radiačnej udalosti môže dôjsť k vnútornej a vonkajšej kontaminácii. Preto sa prijímajú nasledovné ochranné opatrenia:

1. Ukrytie – účinný a najdôležitejší spôsob ochrany pred rádioaktívnymi látkami. Najlepšiu ochranu pred účinkami rádioaktívnych látok poskytujú uzavreté, murované priestory.
2. Jódová profylaxia – vhodným načasovaním užitia jodidu draselného sa zabráni ukladaniu rádioaktívneho jódu v štítnej žľaze. Občania v oblasti ohrozenia obdržali tabletky jodidu draselného od obecného úradu. Najbližšia výmena tabliet bude v priebehu roku 2012.
3. Ochrana povrchu tela a dýchacích ciest – účelom improvizovanej ochrany dýchacích ciest je znížiť dávku spôsobenú inhaláciou rádioaktívnych látok. Dýchacie cesty si chráňte vždy pri pohybe v otvorenom priestore, napr. cestou k evakuačným vozidlám, hospodárskych budovám atď. Prehľad účinnosti jednotlivých prostriedkov odporučených na improvizovanú ochranu dýchacích ciest:
 - Toaletný papier (rolovaný) – 3 vrstve – účinnosť 91 %
 - Pokrčená vreckovka (bavlna) – účinnosť 88 %
 - Uterák – účinnosť 74 %
4. Evakuácia – je najúčinnnejším opatrením k zaisteniu ochrany obyvateľstva. Vykonáva sa z dôvodu nevyhnutného časového obmedzenia pohybu osôb v ohrozenom území.

Varovanie obyvateľstva – oznámenie udalosti

O radiačnej udalosti s možnými následkami na životné prostredie sa obyvatelia dozvedia pomocou systému VAROVANIA. Varovanie obyvateľstva sa vykonáva varovným signálom „VŠEOBECNÉ OHROZENIE“ – DVOJMINÚTOVÝM KOLÍSAVÝM TÓNOM SIRÉN, ktorý sa dopĺňa hovorovou informáciou.

Podrobnejšie informácie o aké nebezpečenstvo v skutočnosti ide (záplavy, povodne, živelné pohromy, únik nebezpečných chemických látok, únik rádioaktívnych látok ...) poskytnú: rozhlas, televízia, alebo hlásenie v obecnom rozhlase.

Prevádzkyschopnosť systému VAROVANIA sa pravidelne preskúšava v termínoch schválených Ministerstvom vnútra SR. O preskúšaní funkčnosti sirén a o ďalších skúškach mimo harmonogramu sú obyvatelia informovaní prostredníctvom rozhlasu, televízie a tlače.

Ked' počujete zvuk sirén

2 minútovým KOLÍSAVÝM tónom

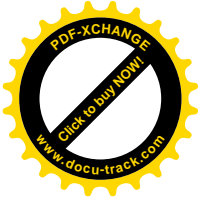
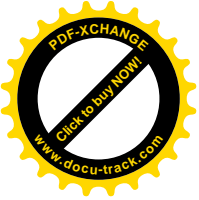
- Skutočné varovanie môže znamenať POVODNE, ÚNIK NEBEZPEČNÝCH CHEMICKÝCH LÁTKO, ÚNIK RÁDIOAKTÍVNYCH LÁTKO (radiačná udalosť), alebo iné riziká.
- O aké riziko ide sa dozviete v mimoriadnom vysielaní hromadných informačných prostriedkov (rozhlas, televízia (RTVS), obecný rozhlas).
- Prostredníctvom tohto mimoriadneho vysielania dostanete presné pokyny k zaisteniu vašej ochrany.
- Presvedčte sa, že i vaši susedia hlásenie počuli a porozumeli mu.

Ked' dostanete pokyn k ukrytiu

- Opustite otvorený priestor a ukryte sa v domoch alebo v bytoch.
- Utesnite a zatvorte všetky okná a dvere.
- Uhasťte oheň v zariadeniach na spaľovanie pevných palív a uzatvorte komínové klapky.
- Vyčkajte na ďalšie upresňujúce pokyny vysielané prostredníctvom mimoriadneho televízneho vysielania, rozhlasovaného vysielania, alebo obecného rozhlasu.
- Nepoužívajte zbytočne telefóny pevnej ani mobilnej telefónnej siete s výnimkou potreby privolania rýchlej záchranej zdravotnej služby alebo služby prvej pomoci pre prípad záchrany života.
- Nesnažte sa vyzdvihnúť deti zo škôl a predškolských zariadení, bude o ne postarané.

Ked' dostanete pokyn k užitiu jodidu draselného (KJ)

- Jodid draselný užitie až na základe výzvy z hromadných informačných prostriedkov (rozhlas, televízia, obecný rozhlas) po doznení varovného signálu.
- Odporúčané dávkovanie:
 - novorodenci do 1 mesiaca – ¼ tablety, t. j. 16 mg KJ
 - deti od 1 mesiaca do 3 rokov – ½ tablety, t. j. 32 mg KJ
 - deti od 3 rokov do 12 rokov – 1 tabletu, t. j. 65 mg KJ
 - dospelí a deti nad 12 rokov – 2 tablety, t. j. 130 mg KJ
- Tablety je vhodné zapiť malým množstvom nealkoholického nápoja.
- Nepoužívajte tablety jodidu draselného bez predchádzajúceho vyzvania!!!
- Užitie vyšších dávok jodidu draselného nezvyšuje ochranný efekt a vášmu zdraviu neprospeje.

Ked' dostanete pokyn k užitiu jodidu draselného (KJ)

- Pokyn k evakuácii môže vydať iba starosta (starostka) obce, alebo prednosta obvodného úradu.
- Pokyny k evakuácii dostanete prostredníctvom mimoriadneho vysielania televízie, rozhlasu, alebo vysielania v obecného rozhlasu.
- **Vždy čakajte na pokyny.**
- Pri evakuácii bez pokynov k tzv. samovoľnej evakuácii by ste sa mohli pohybovať vo vysokej koncentrácii uniknutých škodlivín.
- Pamätajte si, že pokyn k evakuácii neznamena „utekať z miesta akoby išlo o život“.
- Evakuácii zníži riziko vášho ohrozenia iba za predpokladu, že je vykonávaná s rozvahou a mimo rizikových zón.
- Presvedčte sa, či o evakuácii vedia aj vaši susedia.
- Zabezpečte svoje potraviny a zásoby vody pred možnou kontamináciou uložením do obalov, chladničky, mrazničky alebo komory. Nepoužívajte nechránené potraviny, ovocie a zeleninu.
- Pripravte si evakuačnú batožinu.
- Postarajte sa o domáce a hospodárske zvieratá. Zatvorte ich a dajte im zásobu krmovín a vody na dva dni. Zásoby krmiva a vody zabezpečte pred kontamináciou prekrytím plachtou alebo fóliou z plastu a pod.

Na koho sa vzťahuje evakuácia

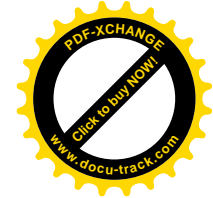
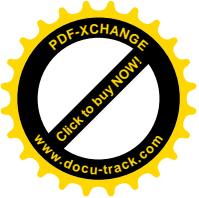
- Evakuácia je vopred plánovaná pre všetkých obyvateľov s trvalým bydliskom, pracoviskom a žiakom školských zariadení v oblasti ohrozenia.
- Všetky mestá a obce v oblasti ohrozenia alebo jadrovej elektrárne majú vypracované a pripravené evakuačné plány.
- Všetkých obyvateľov zaradených miest a obcí žiadame o vyplnenie formulárov podľa pokynov, ktoré sú súčasťou tejto príručky.
- Vyplnené formuláre v prípade evakuácii odovzdajte na obecnom úrade, alebo podľa pokynov ich odovzdajte poverenej osobe obce.

Kam budete evakuovaní

- Evakuáciu vyhlási a riadi starosta (starostka) obce alebo prednosta obvodného úradu.
- Riadená evakuácii sa rieši pomocou pristavených autobusov a je pripravovaná na princípe „z obce do obce“ až po určené miesto podľa spracovaných evakuačných plánov obce.
- Starosta (starostka) vám oznámi miesto pristavenia autobusov a miesto, kde budete evakuovaní.
- Túto informáciu si zaznamenajte do FORMULÁRA č. 1, ktorý je súčasťou tejto príručky a zostáva pre vlastnú potrebu obyvateľov.
- Predškolské zariadenia, školy, sociálne a zdravotnícke zariadenia majú vlastné evakuačné plány. **NEOBÁVAJTE SA O SVOJICH RODINNÝCH PRÍSLUŠNÍKOV – BUDE O NICH POSTARANÉ.**

Ked' sa rozhodnete pre samoevakuáciu

- Nezačínajte ju bez prijatia pokynov prostredníctvom vášho starostu (starostky) obce, prednostu obvodného úradu.

- Pred odjazdom vyplňte FORMULÁRE č. 2 a 3, ktoré sú súčasťou tejto príručky a pripevnite ich na viditeľnom mieste na dverách vášho obydliá.
- Použite iba odporúčanú evakuačnú trasu.
- Pri evakuácii sa riadte upresňujúcimi pokynmi Polície SR, Armády SR a ďalších poriadkových zložiek.
- Na evakuáciu použite iba spoľahlivé vozidlo, s dostatočnou zásobou pohonných hmôt.

Čo si vziať pri evakuácii a samoevakuácii so sebou

Dopredu si pripravte zoznam potrebných vecí, hlavne:

- OSOBNÉ DOKLADY – občiansky a vodičský preukaz, preukaz poistenca ZP a pod., peniaze, platobné karty, cenné papiere a pod.
- pravidelne užívané lieky, recepty a zdravotné pomôcky
- základné potraviny na 2 – 3 dni vrátane nápojov, potreby pre kojencov
- prostriedky osobnej hygieny a jedálenské potreby, spací vak alebo prikrývky, náhradné oblečenie
- prenosné rádio a vreckovú baterku, náhradné batérie, mobilný telefón s nabíjačkou

Keď vlastníte hospodárske zvieratá

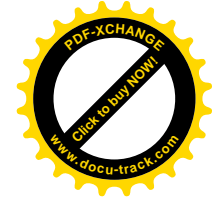
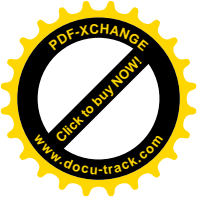
- Nenechávajte ich na voľnom priestranstve, zatvorte ich do hospodárskych budov (chlievov alebo miestností na to určených).
- Dajte im dostatočnú zásobu vody a krmiva minimálne na 2 – 3 dni.
- Nezamykajte ich, aby bol umožnený prístup zložkám, ktoré sa v prípade potreby o vaše zvieratá postarajú.
- Zásoby vody a krmiva zabezpečte pred kontamináciou prekrytým fóliou alebo plachtou.
- Vyplňte FORMULÁR č. 3 a spolu s FORMULÁROM č. 2 ho pripevnite na viditeľnom mieste na dverách vášho obydliá.

Pred odchodom z domu

- Vypnite elektrické spotrebiče s výnimkou chladničiek a mrazničiek, uhasťte všetky otvorené ohne a spaľovacie zariadenia.
- Uzatvorte hlavné uzávery plynu a vody, odpojte anténne systémy od prijímačov.
- Skontrolujte uzávery všetkých okien, zamknite anténne systémy od prijímačov, dvere svojho obydliá a kľúče si zoberte so sebou.
- Pripevnite FORMULÁR č. 2, ktorý je súčasťou tejto príručky, na vstupné dvere.
- Presvedčte sa, že o vyhlásenej evakuácii vedia i vaši bezprostrední susedia.
- NEVYPÍNAJTE hlavný elektrický istič!
- Pri odchode z domu si chráňte dýchacie cesty, napr. navlhčenou vreckovkou, uterákom alebo gázou a povrch tela vhodným oblečením, ktoré pri nástupe do vozidiel odložíte (čiapka, pláštenky, polyetylénové vrecká použite ako návlaky na ruky a obuv atď.).

Evakuačná trasa

- Pri evakuácii sa riadte pokynmi Polície SR, Armády SR a ďalších poriadkových zložiek.
- Nevykonávajte evakuáciu skôr, než vás k tomu vyzval starosta (starostka) obce, prednosta obvodného úradu.

- Možné evakuačné trasy pre prípad evakuácii vlastnými vozidlami sú uvedené na mape, ktorá je súčasťou tejto príručky.
- Bydlisko opustíte LEN po odporučenej evakuačnej trase, evakuácii sa vykonáva vždy kolmo na smer vetra!

Voľba evakuačnej trasy

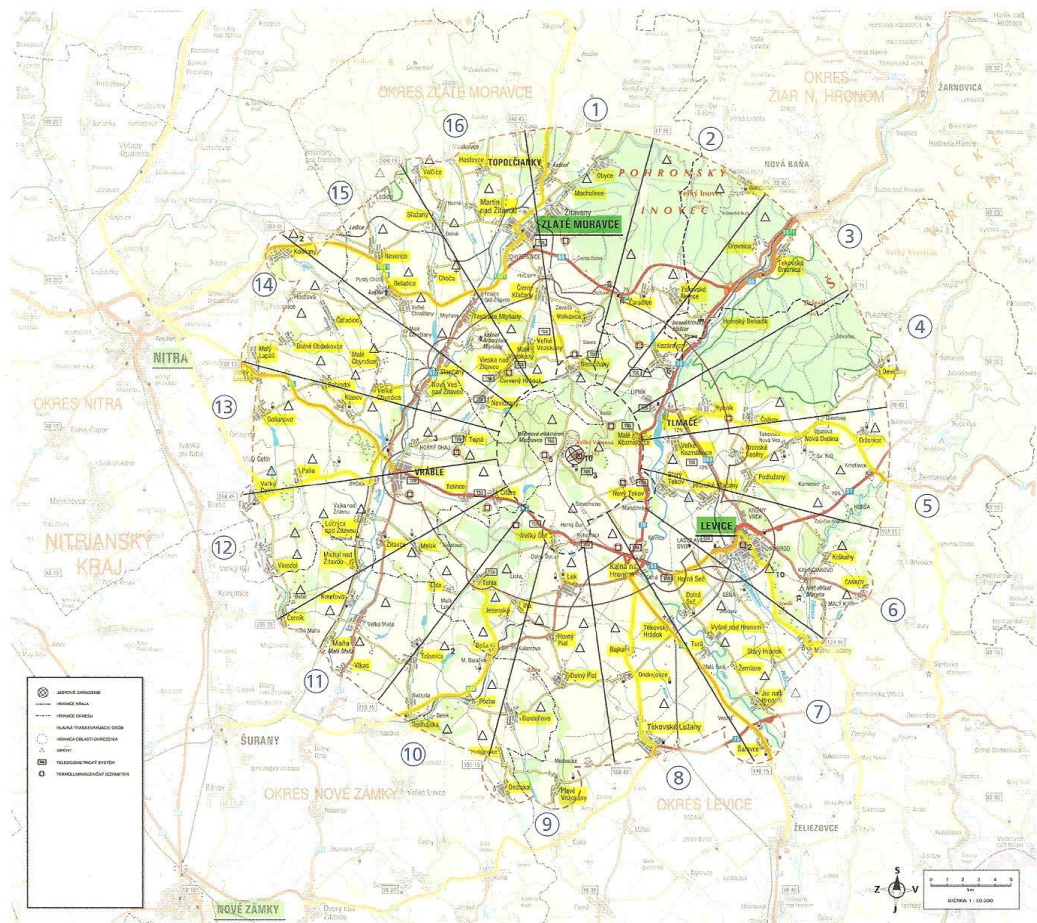
- Ak bude vyhlásená evakuácia pred únikom nebezpečných látok, resp. rádioaktívnych látok, opustíte vaše obydlie odporúčenou evakuačnou trasou.
- Zoberte si so sebou potrebné veci opísané v kapitole „Čo si vziať pri evakuácii so sebou“.
- Cestou k evakuačným vozidlám si chráňte dýchacie cesty prostriedkami, ktoré sú uvedené v kapitole „Ochrana dýchacích ciest pri evakuácii“.
- Taktiež si chráňte povrch tele vhodným oblečením, ktoré pri nástupe do autobusu alebo auta odložíte (čiapka, pláštenky, polyetylénové vrecká použité ako návleky na ruky a obuv atď.).
- Evakuačné trasy pre prípad evakuácie vlastnými vozidlami sú uvedené na mape, ktoré je súčasťou tejto príručky.
- Bydlisko opustíte LEN po odporučenej evakuačnej trase!
- Riadte sa pri evakuácii pokynmi Polície SR, Armády SR a ďalších poriadkových zložiek.

DÔLEŽITÉ TELEFÓNNE ČÍSLA

Obvodný úrad, odbor civilnej ochrany a krízového riadenia	Žiar nad Hronom	112
Havarijné plánovanie a príprava EMO		036/636 3181 hpp@enel.com
Linka tiesňového volania		112
Polícia		158
Lekárska služba		155
Hasiči		150

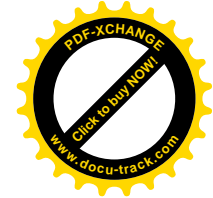
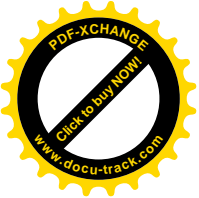
OCHRANNÉ PÁSMA AE MOCHOVCE

(mapa)

VYSVETLIVKY:

- OZNAČENIE OBLASTI OHROZENIA 5 km
- OZNAČENIE OBLASTI OHROZENIA 10 km
- · - OZNAČENIE OBLASTI OHROZENIA 20 km

FORMULÁR 1

EVAKUAČNÝ LÍSTOK „Pre vlastnú potrebu“ – vyplňte a ponechajte u seba!

INFORMÁCIE DÔLEŽITÉ V PRÍPADE VYHLÁSENIA EVAKUÁCIE

Obec (názov):

Prijmová evakuačná obec a popis evakuačnej trasy:

Názov a adresa zariadenia náhradného ubytovania:

Miesto evakuácie jasli, škôlky, školy, nemocnice (prijmová obec, adresa zariadenia):

Miesto evakuácie pracovísk členov rodiny:

Dôležité telefónne čísla (polícia, starosta (starostka) obce a pod.):

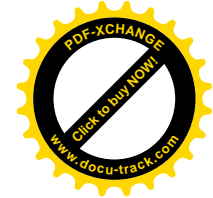
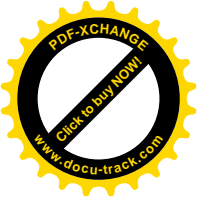
POZNÁMKA:

Potrebné informácie na vyplnenie tohto evakuačného lístka vám na požiadanie poskytne príslušný obecny úrad. Pri vyplňovaní odporúčame postupovať takto:

údaje vyplňujte ceruzkou pre prípadné opravy a zmeny, poznamenajte si prijmovú evakuačnú obec, ktorú ste si zistili od obecného úradu, prípadne i cestu (trasu), po ktorej sa do nej dostanete. Ak máte deti, ktoré navštevujú školu alebo svojich blízkych s pracoviskom mimo bydliska, poznamenajte si údaje, ktoré vám uľahčia zhromaždenie rodiny po evakuácii, najmä miesta ich pobytu. Ďalej si poznamenajte tie telefónne čísla, ktoré pokladáte pre vás pre prípad evakuácie za dôležité.

V prípade ak si zvolíte evakuáciu s použitím vlastného dopravného prostriedku a vaším cieľom bude iná obec než je uvedená v druhom riadku tohto formulára, vyplňte údaje Formulára č. 2 – „Správa pre evakuačné orgány“.

Po príchode do prijmovej evakuačnej obce sa obráťte po ďalšie informácie na pracovníkov prijímacieho strediska alebo samosprávy obce.

FORMULÁR 2 EVAKUAČNÝ LÍSTOK „Správa pre evakuačné orgány“

PRI OPUSTENÍ DOMU ALEBO BYTU UMIESTNITE VIDITEĽNE NA DVERÁCH OBYDLIA

Adresa obecného úradu:	
------------------------------	--

Adresa osoby rodiny:	
----------------------------	--

Priezvisko, meno, titul:	
--------------------------------	--

Priezviská, mená, tituly spoločne so mnou evakuovaných členov domácnosti:	
---	--

Odišli sme dňa: o: hodine Budeme sa zdržovať na adrese:	
--	--

V bydlisku už nezostala žiadna osoba:	Podpis:
---------------------------------------	---------

POZNÁMKA:

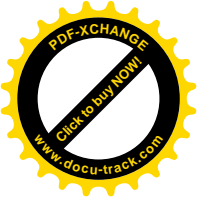
Po prevzatí formulára, vyplňte prvé dva riadky, ostatné údaje vyplňte až po vyhlásení evakuácie. Tento formulár v prípade evakuácie pripevnite pri odchode na dvere bytu, či domu.

POUČENIE:

Pred opustením bydliska nevyvíňajte hlavný vypínač elektrickej energie, zatvorte však vodu a plyn a odpojte anténne rozvody.

Riadne uzatvorte a uzamknite svoj majetok. Pripevnite tento lístok na viditeľné miesto na vstupných dverách.

Na základe tohto vypísaného a pripevneného lístku nebudete hľadaný vo svojom bydlisku a uľahčíte prácu záchraným jednotkám.

FORMULÁR 3

EVAKUAČNÝ LÍSTOK „Správa pre evakuačné orgány“ – vyplní majiteľ hospodárskych zvierat po vyhlásení evakuácie

PRI OPUSTENÍ DOMU VYPLNENÝ LÍSTOK UMIESTNITE VIDITEĽNE NA DVERÁCH VÁŠHO DOMU. UVOĽNITE PRÍSTUP K VAŠIM HOSPODÁRSKYM ZVIERATÁM.

Adresa obecného úradu:

Adresa osoby (rodiny):

Adresa (umiestnenie zvierat):

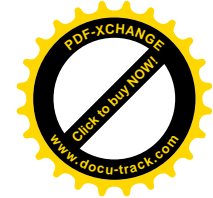
Umiestnenie krmív:

Druh hospodárskych zvierat:	Počet:	Umiestnenie:

Nákres:

POZNÁMKA:

Po prevzatí formulára vyplňte prvé dva riadky, ostatné údaje vyplňte až po vyhlásení evakuácie. Tento formulár v prípade evakuácie oddelíte a pripevníte pri odchode na dvere bytu či domu.

FORMULÁR 4 EVAKUAČNÝ LÍSTOK „Pre obecný úrad“

VYPLŇTE PRI PREVZATÍ FORMULÁRA A ODOVZDAJTE OBECNÉMU ÚRADU

*) – nehodiace sa prečiarknite

Adresa obecného úradu:

Adresa osoby (rodiny):

Priezvisko, meno, titul členov rodiny:

V prípade evakuácie využijem: a) prostriedky hromadnej dopravy *) b) vlastné vozidlo *)

Nemám – mám *) možnosť vlastného prechodného a náhradného ubytovania.

Počet zdravotne postihnutých členov rodiny, ktorí sú neschopní chôdze:

Pre mňa alebo iného zdravotne postihnutého člena rodiny pri evakuácii potrebujem zaistiť pomoc:
ÁNO *) NIE *)

Telefón / mobil / fax:

Doplňujúce údaje:

POZNÁMKA:

Údaje budú použité pri príprave evakuácie, hlavne na zabezpečenie pomoci osobám, ktorá sa kvôli svojmu telesnému postihnutiu nezaobídu bez ďalšej pomoci.